

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

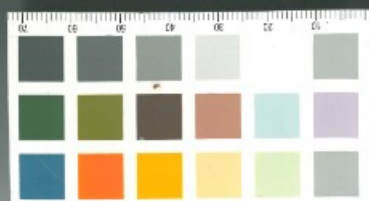
Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 499. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm26961/facsimile.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Rigtig nok lærer netop Rom's og Kartthagos Historie, at Penges, Kiønde kaldte „det rene Bæsen," dog ikke selv i Stats-Historien gior Sagen klar, da et lille rødt Stykke Jern i Stabnens Vægt-Skaal tit veier mere end en stor Klump Guld; men selv Spartanerne, der mellem alle Græker bedst forstod sig paa, hvad „Jernets" var godt for, og havde, siden Eufurgs Dage, ikke blot betalt men ogsaa laant Endel ud i den Mynt, selv de havde dog aldrig forstaaet saaledes at gior Jern i Penge som Romerne og havde nu desuden haardtad rent udsolgt. Storst kan der dog ikke være at hente paa Peloponnes, af hvad der gaaer i den store Verden, med mindre det skulde være flere Hoveder, sem, naar de bruges derefter, kan være saa gode som rene Præge og tjene betydelig baade til at skærpe Staalet og give det en passende Retning, og at der i alt Fald maa have været Noget, Man kunde bruge og nødig vilde savne i den store Verden, det ser Man deraf, at Kartthagos Odelægger bestandig vilde have Polyb ved sin Side, og Romerne havde efter den anden Puniske Krig ingen No, før de blev Mestre af Peloponnes og fik et Tusind Græker, hvortil blandt Polyb, skædt til Rom, for tilbunds at pumpo dem ud i et skarp Politisk Forbør, som varede i det mindste sytten samfulde Aar og kostede Syv hundrede af dem Livet. At tiltrække sig en saadan Opmærksomhed hos de store Magter er vist nok ikke ukædeligt, men giver dog altid Navns kundighed i Verdens-Historien, og herer nødvendig til den Hyling, der af Tyranner kan vises Menneske-Nanden, saa det er altid en Gæst for Grækenland, at Det endnu i to Aarhundreder efter Slaget ved Chæronæa vedblev at være en Hoved-Giinstand for Tyrannens Begjærlighed, der bortskafede mere Guld i eet Aar, end der fandtes i alle Græske Støder og bortskænkede langt mere Jord til deres Udvinger end der herde til det Achaiske Forbund. Om vi derfor

end det ikke havde Andet paa Peloponnes at gjøre, maatte vi dog tage vort Stæde paa Talle-Mjerget i Arabien, for at blive ret vendt baade i den Makedoniske og Syriske Krig, som Polyb meget rigtig anmærker, naaer betragtes naar efter den anden Puniske, naar Man vil see, hvordan Rom i en Hast blev hele den bannede Verden overlegen; men her til kommer, at Menneske-Kanden umulig kan saaledes fordybe sig i Tyranniets Historie, at den ei kunde vise selv de smagste Læringener af sit eget Stors-Værd baade mere og indertigere Deltagelse end Tyrannerne. Uagtet det derfor er af de Dage, da Sparta og Athenen vagede frem paa den store Skue-Plads, ei blot over Rom og Karthago, som Ingen dengang spurgde om, men over Memphis og Babelen, Tyren og Sidon, Persopolis og Jerusalem, og uagtet Thien og Megalopolis er Intet mod dem, saa er dog hvad Man seer sin Tilværelse, aldrig Smaating for En selv, og tænke vi os Polyb og Plutark, Josph og Appian borte, da var det anbenbar for Roms den stolteste Tid det ingen Universal-Historie til. Naar vi derfor see Rom indtage de „Hellenistiske“ Riger, da maas vi nødvendig betragte Makedonien som en Tilgift med Thalia, Syrien med Jerusalem og Egypten med Alexandria, og ingenlunde omvendt, saa det er ikke Perseus men Polyb, der forherliges Triumpher. Paulus Emilius holdt, hvad der er saameget klarere, som hans Son Scipio Emilianus fører ikke Kongen fra Pella men Skriberen fra Arabien i Triumf med sig, overalt hvor han vil gjøre Opfykt. Karthago, hvor stærkt den taber, kan altsaa ikke engang salde, for Megalopolis er taget og dets „smaa Kartager til store Begivenheder“ maas da selv efter Rentes-Kammerets Dom være værd at øndse.

Blandt de tolv Achaiske Byer, Polyb opregner, var

